

دبیر هیات حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره در گفت‌وگو با «فرهیختگان» مطرح کرد

تولید ۶۶ نظریه علمی در طول ۴۰ سال گذشته

فاطمه طاری بخش

پنجمین اجلاس ملی کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره و نخستین اجلاس ملی سرآمدان آموزشی با حضور خسروپناه، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، محمدعلی زلفی گل وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و جمعی از اساتید دانشگاه‌ها روز گذشته در دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد.

نظریه‌های دانشگاه باید در دو ساحت نظر و عمل ظهور پیدا کنند

عبدالحسین خسروپناه، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در این اجلاس با بیان اینکه وظیفه اهل علم مبارزه و جهاد است، اظهار کرد: «دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی بیش از گذشته باید به کرسی‌های آزاداندیشی توجه کند و این امر مهم از طریق شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها محقق می‌شود.» وی افزود: «بند به عنوان دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی از وضعیت کرسی‌های آزاداندیشی راضی نیستم و گلایه دارم.» خسروپناه تصریح کرد: «این اجلاس پنجمین اجلاس کرسی‌های آزاداندیشی است. سوالی که مطرح است این است که آیا باید به همین رضایت بدهیم؟ نه قطعاً این گونه نخواهد بود. چرا کرسی‌ها فقط در حوزه علوم انسانی و هنر برگزار می‌شود، در حالی که برخی استادان در حوزه علوم پایه نظریه دارند.» دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی ادامه داد: «راه‌های مختلف کشف نظریه باید پیدا شود. تنها راه کشف نظریه برگزاری جلسات متعدد داور برای بررسی نظرات یک استاد با سابقه نیست؛ چرا که این نوع داور در شأن آن استاد نخواهد بود.» خسروپناه گفت: «نظریه‌پردازی باید با حکمت پیوند پیدا کند. مفهوم حکمت یک مفهوم بومی است. حکمت علم نافع مبتنی بر خرد ناب است. خرد ناب جمع عقل

نظری، عملی و معاش است. نظریه‌ها اگر مرتبط با خرد و حکمت باشند، تحول در نظریه‌های بنیادین اتفاق خواهد افتاد.» وی تصریح کرد: «آیا یک شیمیدان و فیزیکدان می‌تواند نظریه‌پردازی کند؛ اما نگاه فلسفی به آن علم نداشته باشد؟ من در تاریخ علم چنین موردی نیافته‌ام. نظریه‌های دانشگاه هم در ساحت نظر و هم در ساحت عمل باید ظهور پیدا کنند. علت اینکه نظریه‌های علوم انسانی با مساله‌ها پیوند نمی‌خورد، این است که الگوی نظریه‌ننداریم. نظریه حکمرانی با الگوی حکمرانی متفاوت است.»

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در پایان گفت: «نسبت ما با فناوری‌های نرم اجتماعی چیست؟ متدولوژی تبدیل نظریه‌های علوم انسانی و اجتماعی به الگوهای حکمرانی چگونه است؟ درخواست من این است که این الگوها براساس نظریه‌ها تدوین شوند.»

معرفی ۱۳ نظریه برتر

براساس اعلام دبیر هیات حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره، ۶۸ طرح تخصصی در کمیته‌های شش‌گانه مورد بررسی قرار گرفت و از این بین مواردی به هیات‌دآوری ارجاع داده شد، ۱۳ نظریه مورد تأیید قرار گرفت که اسامی برگزیدگان به شرح زیر است:

۱. سیف‌الله صرامی (نواور و ناقد) عنوان نظریه: نظریه فقهی نفی ظلم
- عنوان نقد: نقد نظریه قاعده عدالت در فقه نظر مرحوم آیت‌الله صانعی
- عنوان نقد: استناد تمام دانش‌ها باقرالعلوم (ع) رضا غلامی (نواور)
- عنوان نواوری: رویکرد تازه به عقلانیت سیاسی در اسلام
- عنوان نواوری: استادیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
- عنوان نواوری: خدامراد سلیمان ریزی (ناقد)
- عنوان نقد: افزایش تسامح در نقد روایات، عامل آسیب‌های نوپدید در آموزه‌های مهدویت

سمت: دانشیار پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
۴. محمد رودگر (نظریه‌پرداز)
عنوان نظریه: نظریه رئالیسم عرفانی در ادبیات داستانی
سمت: استاد تمام پژوهشگاه امام خمینی (ره)
۵. سیدصادق حقیقت (نظریه‌پرداز)
عنوان نظریه: نظریه همروی در حوزه‌اندیشه سیاسی اسلامی
سمت: استاد تمام دانشگاه مفید
۶. حسین سلیمی (نواور)
عنوان نواوری: از مادی‌گرایی به معناگرایی در فهم روابط بین‌الملل
سمت: استاد روابط بین‌الملل دانشگاه علامه طباطبایی
۷. محمد دبیر مقدم (نظریه‌پرداز)
عنوان نظریه: نظریه تعاملی زبان
سمت: استاد تمام دانشگاه علامه طباطبایی
۸. عبدالحمید معرفی (نظریه‌پرداز)
عنوان نظریه: نظریه ارائه روش‌شناسی کل نگر در علم اقتصاد
سمت: استاد تمام دانشگاه اصفهان
۹. علی علیخانی (نظریه‌پرداز)
عنوان نظریه: نظریه سلاح اطلاعات
سمت: استاد تمام دانشگاه اطلاعات
۱۰. سیدمحمد نجفی یزدی (نواور)
عنوان نواوری: عدم حجت خیر موق (غیرامامی)
سمت: دانشیار مدرسه امام خمینی (ره)
۱۱. احمدرضا یزدانی مقدم (نواور)
عنوان نواوری: آئینگی وحی الهی، حکومت و قانون در سنت فلسفه سیاسی اسلامی
سمت: دانشیار پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
۱۲. سمیه خاتمی سبزواری (نواور)
عنوان نواوری: تأثیر علم جغرافیا بر عصری‌نگری فهم با نگاهی ویژه به اماکن نامبرده در قرآن
سمت: استادیار دانشگاه حکیم سبزواری
۱۳. محمد جواد جاوید (نواور)
عنوان نواوری: نسبت در حقوق شهروندی
سمت: استاد تمام دانشگاه تهران

برای اجتماعی‌سازی نظریات باید کار بیشتری انجام دهیم

عبدالکریم بهجت‌پور دبیر هیات حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره در حاشیه این نشست و در پاسخ به سوال «فرهیختگان» مبنی بر اینکه چرا کرسی‌های نظریه‌پردازی نتوانسته در حوزه نظریه‌پردازی عملکرد خوبی داشته باشد، بیان کرد: «مساله کرسی‌ها و آن بخشی که مربوط به نظریه‌پردازی می‌شود، محدود اتفاق افتاده است و در طول این ۴۰ سال ما ۶۶ نظریه قطعی و تصویب شده داریم. کرسی‌های ترویجی عمدتاً برای ایجاد یک فضای سازی است و برای مثال در زمینه عدالت، اقتصاد یا دیگر موارد است.» بهجت‌پور با تأکید بر اینکه نمی‌توان حاصل جمعی یا یک برآیندی از کرسی‌های ترویجی گرفت، ادامه داد: «عمده مشکل نیز این است که هیات حمایت به‌دلایلی که نمی‌توان به آن ورود کرد، حمایتی در سقف محدود از این کرسی‌ها دارد. مثلاً این هیات در حوزه امتداد ورود نکرده است.»

بهجت‌پور با تأکید بر اینکه نمی‌توان حاصل جمعی یا یک برآیندی از کرسی‌های ترویجی گرفت، ادامه داد: «عمده مشکل نیز این است که هیات حمایت به‌دلایلی که نمی‌توان به آن ورود کرد، حمایتی در سقف محدود از این کرسی‌ها دارد. مثلاً این هیات در حوزه امتداد ورود نکرده است.»

بهجت‌پور با اشاره به اینکه ما باید به دنبال ترویج و انگیزه بخشی به صاحبان نظریه باشیم، عنوان کرد: «اساتید باید نظریاتی که ۲۰ الی ۳۰ سال روی آن فکر کردند را بگویند که به دنبال آن ما انواع حمایت‌ها را از آنها داشته باشیم. به نظر من در چشم‌انداز آینده و افق پیش‌رو تمرکز ما باید روی نظریه و نواوری باشد. برای اینکه فضای کشور را آزاد کنیم، وظیفه ما این است که به این سمت برویم که جلسات مناظره علمی و گفت‌وگوهایی آزاد را برگزار کنیم. اگر بتوانیم این فضا را داشته باشیم، قطعاً تغییرات چشمگیری اتفاق می‌افتد. برای دانشجویان و اساتید باید این فضا ایجاد شود. البته برای دانشجویان وجود دارد اما باید آن را تقویت کنیم، یعنی بحث گفت‌وگوهایی آزاد دانشجویی را معاونت‌های فرهنگی دانشگاه‌ها و ستاد اسلامی شدن دانشگاه‌ها در دست داشتند. تقسیم کاری صورت گرفت و کار ماست که به سمت اساتید و پژوهشگران و فرهیختگان برویم. من می‌خواهم بگویم که عمدتاً چیزی که گره کشور را باز می‌کند و می‌تواند وضعیت را تغییر دهد، ورود اندیشمندان و اساتید است. اینکه در فضای دانشجویی مشق آزاداندیشی در دانشگاه‌ها داشته باشیم بسیار مهم است، اما گره‌گشایی به دست اساتید اتفاق می‌افتد.»

او در ادامه درباره ریل‌گذاری هیات حمایت در حوزه کمی و کیفی کرسی‌های نظریه‌پردازی، افزود: «من در صحبت‌های خود به آن اشاره کردم و پیام رئیس‌جمهوری نیز بسیار روشن بود که باید به یک سری از عرصه‌های جدید ورود کنیم. اولاً مهم‌ترین مساله ما این است که باید زمینه را برای نظریه‌پردازی و نواوری در کشور فراهم کنیم. کرسی‌های ترویجی بسیار خوب است. اما چیزی که رسالت ماست از برخی از مشکلات به این موضوع برسد.»

معاون فرهنگی دانشجویی دانشگاه آزاد واحد یاسوج به «فرهیختگان» خبر داد

واحد یاسوج میزبان جشنواره شعر ملی مهدوی اقوام

علوم بوده و همچنین در سال گذشته دومین مجله برتر کشور در حوزه ادبیات معرفی شده است. این نشریه با موضوع شعر محلی منتشر می‌شود و افراد متخصص در آن فعالیت دارند.»

او درباره چگونگی نحوه برگزاری این رویداد اظهار کرد: «جشنواره شعر مهدوی اقوام با یک فراخوان عمومی در سطح واحدهای مختلف دانشگاهی در سرتاسر کشور با موضوع آزاد از طرق مختلف مانند اداره کل ارشاد استان‌های مختلف یا دانشگاه‌ها اعلام می‌شود. در نتیجه این اعلام علاقه‌مندان می‌توانند اشعار خود را با محوریت امام زمان در گویش‌های مختلف ایرانی مانند مازنی، گیلکی، لری، کروی، آذری در دو دسته آذربایجانی و قشقایی، عربی، ارمنی، ترکمن و دیگر گویش‌های رایج کشور به دبیرخانه این جشنواره در مدت مشخص ارسال کنند. پس از ارسال آثار از سرتاسر کشور یک گروه متشکل از داورهای مختلف و مسلط به گویش‌های مختلف اقوام ایرانی روی آثار داور کرده و افراد منتخب را انتخاب می‌کنند. در نهایت نیز آثار منتخب در یک کتاب منتشر خواهد شد.»

مهدودی درباره تعداد و چگونگی انتخاب داورها برای این رویداد بیان کرد: «کمیته داور از شهرهای مختلف و از بین افرادی که تسلط کامل روی گویش‌های مختلف دارند؛ انتخاب خواهند شد. به عبارت دیگر استادهایی

خود را در لینکی که در آینده اعلام خواهد شد بارگذاری کرده و داورها به مرور آثار را بررسی و برترین‌ها را تا روز اختتامیه مشخص کنند.»

مهدودی در پاسخ به این سوال که بسیاری از فعالیت‌های این رویداد برعهده دانشجویان خواهد بود، توضیح داد: «برای کسب تجربه بیشتر کارهای اجرایی در این واحد از دانشجویان برای اجرای فعالیت‌ها و اقدامات فرهنگی به کرات استفاده می‌شود. این جشنواره نیز مانند دیگر اقدامات این واحد با همکاری دانشجویان برگزار و معاونت فرهنگی تنها به‌صورت ناظر حضور خواهد داشت. در این زمینه همه دانشجویان عضو در تشکل‌ها، کانون‌ها، انجمن‌های علمی و بسیج واحد گردهم آمده تا از منظر فکری و اجرایی برای برگزاری این رویداد به همیاری دانشگاه‌بایند. بالطبع بیشترین همیاری از طرف کانون مهدویت دانشگاه خواهد بود.»

معاون فرهنگی دانشجویی دانشگاه آزاد واحد یاسوج در ادامه افزود: «تعاملاتی نیز با برخی از نهادها و سازمان‌های استان از قبیل اداره کل ارشاد اسلامی و اداره آموزش و پرورش استان، حوزه تبلیغات اسلامی و بنیاد مهدویت انجام شده تا در کنار همکاری با این نهادها، از برخی تجربیات آنها برای برگزاری هر چه بهتر این رویداد نیز استفاده شود.»

او درباره زمان برگزاری جشنواره اشعار قومی بیان کرد: «اختتامیه این بخش از جشنواره امامت و مهدویت در حد فاصل یکی از روزها بین ۱۳ رجب و نیمه شعبان برگزار می‌شود. تاریخ دقیق قطعی برگزاری این رویداد نیز تا اواخر ماه آینده به‌طور رسمی اعلام خواهد شد.»

او در پایان با بیان محورهای مختلف جشنواره امامت و مهدویت اظهار کرد: «جشنواره امامت و مهدویت در ۴ محور مختلف فرهنگی، هنری، پژوهشی و دیجیتال هر سال برگزار می‌شود. امسال نیز مانند سال‌های قبل محورهای مختلف با بخش‌های گوناگون در موضوعات متفاوت در راستای مفهوم امامت و مهدویت در نظر گرفته شده است. به‌عنوان مثال در محور پژوهشی در قالب برگزاری همایش‌ها و کنگره‌های مرتبط با موضوعات امامت و مهدویت و در نهایت برای محور دیجیتال نیز در بخش‌های تولید محتوا با موضوعیت امامت و مهدویت در فضای مجازی و نرم‌افزارها تعریف شده است.»